Savo suno le Jančuske džalas

Vyprávěl pan Andrej Blada v Ústí nad Labem. Nahrála Milena Hübschmannová (MH). (Přepsal Pavel Kubaník s asistencí Evy Zdařilové)

No ta sas, kaj na sas, gule bachtaleja the mre čačeja, sas jekh čori romňi. Ola čora romňake muľas o rom, aľe hát, kana lake ačhiľas jekh cikno čhavoro. A oda čhavoro, phenas, aňi andre škola na phirlas, aňi andre buťi na phirlas, aňi odi romňi ňikhaj na phirlas, no ta, phenas, dživenas bokh bokhate, trapinenas. Ada phenel oda rakloro jekhvar, sar imar leske sas ko efta ko ochto berš, phenel avka la dake:

„Uďan, mri kedvešno phuri daj, dža tu ke miro krestnis," phenel, „a phen tu mire krestniske, kaj ou man te lel andre služba. Bo te ou man andre služba na lela, amen adaj meraha bokhate."

MH: Kresnis, oda kirvo. Kirveske...

Ko kirvo, ke leskero, kaj les bolaďas.

No akana e phuri pes so- phuri romňi, čori, na, ta phenel: „Mro kedvešno rakloro," phenel, „sar džava ko kirvo, te amaro kirvo hino igen barvalo, amen sam čore," phenel. „Dičha, aňi man te uren nane so, aňi tut te uren nane so, so keraha?"

Phenel ou avka pre late: „Šun, mri kedvešno phuri daj, te na kames bokhate te meren, mušines te džan."

No kidňa pes avri, so la sas, so daresavi rokľica odoj pre 1ate sas, vizitkica sar phenas, na, sar čori Romňi. No tak kidňa pes, no tak džal kij'oda kirvo, a ou akurat pre dvoura, le peskere čeledoha odoj vareso kernas, gejľa ke leste, ta phenel leske:

„Del o Del tut lačho ďives, kirvo miro."

„Del o Del the tut, čori Romňije, so ke ma žadines, so kames?"

MH: A oda sas gadžo koda kirvo anebo Rom?

Barvalo Rom sas, no phenas ajso sar romano- sar romano kraľis alebo kajso dareso, no.

Ta phenel pre late:

„So t- so adaj kames, so tu žadines mandar?"

„Ta," phenel, „barvale manušeja," phenel, „kirveja miro," phenel, „av ajso lačho," phenel, „džanes, že mange o rom muľa," phenel, „ačhiľa mange jekh

rakloro,“ phenel. „Le les andre služba,“ phenel, „bo dičha,“ phenel, „imar bokhate merel,“ phenel.

„No oda šun,“ phenel, „te me les bolaďom,“ phenel, „ta phen leske, kaj t‘avel tajsa tosara ke mande.“

No mišto. Geľas o rakloro sig tosara, diňa o Del tosara, gejľa o rakloro. Tak phenel:

„Šun, mro kedvešno rakloro! Ke mande,“ phenel, „ňič na kereha, ča mange pasineha mire rupune papiňen. Aľe šun – hine efta. Sar tuke jekh chibinla, miro charo – tiro šero.“

„Mišto, kraľina,“ ou leske chudňa te vakeren kraľina.

„No tak šun, tajsa tosara aveha a tradeha avri mire papiňen.“

No o rakloro, phenas, o čhavoro sas rado, že imar hin- ejla les buťi, že dareso zarodela pro techan, že la daha dareso dareso len ela chaben. No diňa o Del tosara, o rakloro tradňa avri le papinen, punkt pro dešuduj ori pro dilos majinďa le papiňenca te jen ande dvoura. O rakloro punkt pro dvanac hodzin, pro dešuduj ori sas le papiňenca ande dvoura. O kraľis spočitinďa le papiňen:

„Mišto,“ phenel „jekh ďives,“ phenel, „služinďal, mišto.“

No tak poťinďa leske ou daresave dukata lebo so a o rakloro, o čhavoro, gejľa khejre, no tak phenas oda ďives so sas, so hodno sas te cinel vaš ola louve, no ta chale. Avka až odi bokh odtradne pestar, sar pes phenel romanes.

No diňa o Del aver ďives, phenel ou avka pre daj:

„Uďa, mri kedvešno phuri daj,“ phenel, „av ajsi lačhi, av manca adaďive,“ phenel, „pre maľa, bo me som vareso,“ phenel, „dotrapimen, furt pal ala papiňa,“ phenel, „mušinav te denaškeren. Bo sar pes pasinen,“ phenel, „ta pes rozdžan mange a me pal lende mušinav te denaškeren,“ phenel.

No ta džanen sar daj, na, to tak les sajinelas, bo ciknoro mek sas a imá mušinďa te pasinel le- le papiňen. No tak leske gejľa te pomožinen. No sar leha avľa pre maľa odi phuri Romňi, leskeri daj, phenas, the oj peske bešľa pre maľa, pre luka. A ou peske bešľa paš late a thoďa o šero pre lakere čanga. No avke oda rakloro zasuťas, aľe mek- megin zasuťa, ta lake phenďa:

„Mri kedvešno phuri daj, punkt pro dešuduj ori kaj man te uštaves, bo mušinav te traden khere le papiňen.“

„Mišto, mro kedvešno rakloro,“ phenel, „ča sov.“

No sar oda ada čhavoro zasuťa, no tak phenas, džanen sar čirla o Roma, te genen te pisinen na džanelas, ora la na sas, no ta daralas, kaj o rakloro te na zasovel. Ta les furt uštavkerlas upre, na? Phenel pre leste: „Mro kedvešno rakloro, ušťi, bo na džanav, keci ori.“

„Aľe mamo,“ phenel, „de mange smirom,“ phenel, „kanake pes mange jekfeder sovel.“

No ta mek leske diňa smirom, bo oj le- sajinelas les. No, diňa leske smirom, o rak- oda čhavoro mek jekhnajoro posuťas, pale les uštavel.

„Mro kedvešno raklo, ušťi opre, čarav tut, bo na džanav, keci ori.“

Phenel ou avke pre late:

„Uďa, mri kedvešno phuri daj, kanake mange jekfeder suno džal,“ phenel, „a tu man uštaves,“ phenel.

No ňič, po tritovar zasuťa, oj imar daralas fest, imar dikhľa, že imar o kham učones sas, ha, no tak phenel pre leste:

„Mro kedvešno rakloro, kanake musaj te ušťes.“

No ušťiľa o rakloro opre, no ta traden ole efta papiňen khere. Phenel akleske avke e daj le dromeha sar džanas:

„Uďan, mro kedvešno rakloro,“ phenel, „phen ča tu mange, so tuke sas suno.“

„Hmhm, mamo, phenel, ňič.“

„Aľe,“ phenel, „ňič – tuke dareso suno sas!“

„Mri kedvešno phuri daj,“ phenel, „te mange suno uľahas dareso,“ phenel, „ta tuke na phenďomas?“

No mišto, ta phenel oj pre leste avka:

„No tak šun, mro kedvešno rakloro, sar mange na pheneha, so tuke suno sas, tak pheneha,“ phenel, „le kraľiske.“

„Aľe mange suno na sas ňič, me tumenge na phená ňič.“

No mišto, dine o Del- diňa o Del, že doavle andre dvoura, no andro chlivkos zatradne ole papinen, no ta phenel avka oda barvalo pre leste:

„No ta šun, Janči, kanake imar ke mande služineha furt. Te trito ďives,“ phenel, „mišto služinďal, ta imar služineha ke mande kanake celo berš. Dá tut techan, dá tut renti, tira da urava, sa mišto tumenge kerava.“

„Mišto, kraľina.“

No aľe pochudňas e phuri:

„Uďan, kraľina," phenel, „mire čhavoreske vareso suno sas. Aľe ou mange na kamel te phenen. Ta oča no ča," phenel, „či tumenge na phenela."

Phenel ou avka pre leste:

„No ta so tuke suno sas?"

„No so mange suno sas? Ňič," phenel. „Te mange uľahas suno dareso, ta phenďomas mira dake."

No mišto, gejľa o kraľis andre peskeri diz, sar pes phenel, diňa les te vičinen ke peste. Avel odoj:

„Del o Del tut lačho ďives, bare kraľina,"

„Del o Del the tut, Janči," phenel. „Dikhes koda andre koda kutos oda somnakaj?"

„Dikhav."

„No oda tiro."

„Hm, kraľina, ta oda vaš soske?"

„Vaš oda," phenel, „te mange pheneha, so tuke sas suno."

„Hm, kraľina, me tumenge našťi phenav ňič. Bo mange suno na sas ňič."

„No tak šun, te mange na pheneha šukara buťaha, dav tut te zamurinen andro kamerňikos."

MH: Aha.

Džanen, so hin kamerňikos?

MH: No kajso chlivkos. Ta na, kamerňikos, komora kajsi no.

No.

No tak, phenel avka pre leste:

„No tak šunen arde, kraľina, keren manca, so kamen, aľe me tumenge na phenava, mange suno na sas ňič."

A leske sas suno. No mišto. No tak, sar les, phenas, kanake, bičhade les pre dvora, thode les te terďon, akanake vičinďa le muraren. Oda akanake murinenas oda kamerňikos. Aľe hat, kana le ole kraľis sas rakľori. A odi rakľori pes zakamľas andre oda rak- andre oda čhavoro. No ta sar hin, phenas, o maro, no ta oj o chumer kidňa avri, anr'oda maro čhorkerďa dukati. No a gejľa k'olake ola murara a diňa len ola dukati a phenďa lenge avka:

„Šunen arde, murarale. Zamurinen mure- mire piranes?"

„Hát, bari princezno, bo o kraľis diňas- phenďa, no tak amen mušinas te keren."

„No ta šunen arde,“ phenel, „dikhen kada maro,“ phenel, „andre chumer nane. Ča čisto dukata,“ phenel. „Aľe kerena mange ajsi oblaka ke miro pirano, kaj študenti te študinen a odi oblaka avri te n‘arakhen. Ča me.“

„Mišto, bari princezno.“

No mišto, kerde lake ajsi oblaka, že kaj študenti pro študenti te študinenas, ňiko avri na arakhľas odi oblaka. A oj ke leste ďives pro ďives phirlas. Hát. Techan leske hordinlas, mol leske hordinlas, no ta o rakloro, phenas, ňič na kerlas, lačho chalas, furt barolas, furt feder murš, furt feder murš, no aľe hát, kana so diňa o Del, avel oj ke leste jekh ďives. Avka rovelas odi rakľori, phenel ou pre late avka:

„Šun, mri kedvešno piraňi,“ phenel, „sar volines ke ma te phiren, a kavka te roven,“ phenel, „ta radši ke ma ma phir, de smirom,“ phenel, „me merava a tu ačheha,“ phenel, „a ela tut svato pokojos,“ phenel, „the tut, the man.“

„Ta na, na,“ phenel, „mro kedvešno pirano. Aľe vaš oda rovav,“ phenel, „že o Loulo kraľis,“ phenel, „bičhaďa mire dadeske jekh ľil the jekh paca. Kaj miro dad te hadinel avri, kaj ola pacake hin o verchos a kaj ola pacake hin o spodkos.“

MH: Teluno.

„A sar miro dad na hadinla avri, bez jakoho prava leha vojna kerla.“

No. Dikhel o rakloro pre late, no imar kada, so tumenge vakerav, imar leske savoro suno sas. Kada leha imar sa leske suno sas, cejlo paramisi. No mišto, phenel ou avka lake:

„No dikhes,“ phenel. „Tiro dad ajso dilino,“ phenel, „a man te zamurinen diňa,“ phenel, „ajso dilino hino,“ phenel, „že na džanel, kaj o spodkos la pacake a kaj o verchos. Ta šun, dža khejre, pašľuv pro divanos a ker, že soves. A paľi chuťi opre jekhvareste a chude te asan. A tiro dad phenla, že asas leskera šmercatar. A tu phen, že na. Že olestar asas, že suno tuke sas, že či thovenas oda- odi paca andro moždos, andro paňi, ta savo agor džala opre, oda hin o verchos, a savo agor džala tejle, oda hin o spodkos.“

„Mišto, mro kedvešno pirano.“

No i gejľa khere rakľori, kerďas avka, sar ou lake phenďa, e rakľori chuťiľa opre, na, jehkvareste chudňa te asan. Phenel pre late o kraľis:

„Uďan, mri kedvešno rakľi, asas mira šmercatar,“ phenel, „že te na hadinav avri odi paca,“ phenel, „o kraľis manca vojna kerla.”

„Ta na, mro kedvešno phuro dad," phenel, „ale suno mange sas, že te thovahas," phenel, „odi paca andro moždos andro paňi, ta oda agor," phenel, „so džala tejle, oda hin o spodkos, a oda agor, so avela opre, oda hin o verchos."

„The čačo!" phenel.

Minďar kerďa o kraľis avka, sar oj leske phenďa, čhiďa andro moždos paňi, thoďa e paca, jekh agor tejle, jekh agor opre, oda čačipen, na? Musaj te džal.

No mišto, diňa o Del aver ďives, e rakľori leske lidžal techan, ale so peršo ďives rovelas, oda ňič, ale kanake jekgoreder rovelas adaďives. Phenel ou pre late avka:

„Imar tuke phenďom, kaj ke ma te na phires," phenel. Imar ou džanelas savoro, bo sa leske suno sas. „Imar tuke phenďom, kaj ke ma te na phires! A tu furt ke ma phires a furt roves."

„Jaj, mro kedvešno pirano, phenel, ta so idž sas, oda ňič, ale adaďive," phenel, „miro dad chudňa," phenel, „duje grajen, ale ajse graja," phenel, „mro kedvešno pirano," phenel, „že pheneha až oda jekh graj. Jekh graj," phenel, „ajse jednaka hine," phenel, „stejna," phenel, „našťi rozdžanas, že savo graj savo graj, a savo hino ada a savo hino ada."

„No a so ole grajenca hin?"

„No ta kaj miro dad te hadinela, hoj pre savo pes hordinel o kraľis, a pre savo pes hordinel o adjutanos."

„Hm," phenel, „tiro dad ajso dilino," phenel, „phen leske, mi čhivel pre jekh hromadka žužoďiv a pre aver hromadka jarcos. Savo graj džala ko žužoďiv, pr'oda pes hordinel o kraľis. Savo graj džala ko jarcos, pr'oda pes hordinel leskero sluhas, o adjutanos."

No mišto, gejľa rakľori khere, phenďa avka le dadeske, the čačo sas. Kerďa razitkos pro graja, thoďa andro vagoni, bičhaďa pale. Mišto. No ale so o Deloro diňas, diňa o Del trito ďives. Trito hadka o kraľis bičhaďas. Avel e rakľori ke leste, phenel ou lake avka:

„No šun, mek adaďives, ale imar ke ma rovindos n'aveha," phenel, „bo imar tutar o chaben na lava." No a the čačo les sas. No tak so pes kanake achiľa.

„No, mro kedvešno pirano, so imar kanake imar - pomožinďal mire dadeske duvar," phenel, „ale imar tritovar leske na pomožineha."

„Ta so ajso pes ačhiľa?"

„Ta šun, mro kedvešno raklo, pirano, paš o Loulo kraľis o Štarejakhangero bešel. Ou sa dikhel," phenel, „pal cejlo svetos," phenel, „mek až ole kirmoren

andre phuv. Ale miro dad," phenel, „mušinel, kana o Loulo kraľis opre ušťela tosara, the miro dad mušinel te ušťen, kana o Loulo kraľis andre khangeri džala, the miro dad mušinel te džan, kana o Loulo kraľis avela khere andal e khangeri, the miro dad mušinel t'aven. Sar o Loulo kraľis pijela e mol, the miro dad mušinel te pijen e mol. Bo sar avka n'ejla, o Loulo kraľis leha e vojna kerla."

„No šun, kanake imar," phenel, „na pomožinla aňi miro dad aňi tu, ča te me. Kanake dža khere a ker, že soves. A phen avka tire dadeske, že tuke suno sas, že či oda na kerla, so k'amende andro kamerňikos hino zamurimen. A mi del man tiro dad avri te murinen. Bo te ou man na dela avri te murinen, leha vojna kerla. Bo tiro dad oda imar na kerla, ča te me."

No mišto, avľa odi rakľori khejre, pašľiľa pro divanos, kerďa, že sovel. Akana jekhvar chuťel opre, chudňa te asal, ale keci birinlas. O kraľis paš o skamind rovel, phenel avka:

„Uďa, mri kedvešno rakľori, uďa," phenel, „asas tu," phenel, „vaš miri šmerca! Že te na hadinava avri," phenel, „ta manca o Loulo kraľis mariben kerla."

„Na, mro kedvešno phuro dad," phenel, „ale suno mange sas, či oda na kerla, so k'amende andro kamerňikos hino zamurimen."

„Jaj, jaj, jaj," phenel, „že imar lestar," phenel, „aňi o kokala može nane," phenel. „Šak oda imar keci ou," phenel, „odoj hino bokhate," phenel, „te imar ode muľa darekaj."

„Ňič, mro kedvešno phuro dad, ča les de te odmurinen."

No minďar vičinde le muraren, imar on odkernas ola cehli a oj pale, ke lende:

„Šunen arde, murarale, odmurinen mire piranes!"

„Ta hát, bari princezno."

„Ale šunen arde, sar leske jekh hrudka čik perla andre leskere bala, o šere tumenge dav tele te čhingeren."

Sar jandreha kernas. O čhavo – murš, ajso sar oda. No avľas avri, minďar o kraľis les diňa te holinen, ando gulo thud les diňa te naňďaren, vitejzika renti pre leste minďar diňa, taj:

„No," kanakes phenel, „Janči, bačinel pes andre miro stolkos te bešen."

Bešľa andre kraliko stolkos:

„No tak so kanake kerava?"

„No šun, kraľina," phenel, „zviťazineha," phenel, „ale mušines oda te den, so me tutar mangava."

„Jaj, mro kedvešno raklo,“ phenel, „ta na ča oda tut dava, aľe le,“ phenel, „the cejlo kraľovstvo a ker leha, so kames. Ča man mentin le Loule kraľistar.“

No mišto.

„No ta šunen,“ phenel. „Deha man šidzemdesatšidzem muraren, deha man šidzemdesatšidzem motora pouši, deha man šidzemdesatšidzem motora cimentos. A kadaj pre kada than mange kereha kominos,“ phenel.

No minďar o murara kernas kominos, sar imar podmurinde, že sas učo fest, gejľa o rakloro opre, dikhel tele, ta vriskinel:

„Sar man dičhol?“

„No sar jekhe holubos.“

„Mek frima,“ phenel, „mek opreder.“

Mek podmurinde opreder, gejľas opre:

„No kanakes sar man dičhol?“

„No sar jekhe čiřiklores.“

„Mek frima, mek opreder.“

Gejľas opre. Po tritovar:

„No kanake sar?“

„Sar jekhe cikne brauncocis.“

„Dost,“ phenel.

„No kanake šun, kraľina, pal miro kominos ke tiro vaďos deha te cirden telefoni, anda- pal miro kominos andre khangeri deha te cirden telefoni.“

„Vďečňe dava.“

„No, avka sar me tuke- a sar me tuke telefoňiná, akor oda te keres, so me tuke phená.“

„Mišto mišto, kraľina, mišto.“

No ta o kraľis cejlo rat na suťa darate, na, a o rakloro gejľas pro pados, the odoj sas, das, na džanav, šel the penda berš, ajsi čirlatuňi phuri puška. No odi peš- odi puška peske iľa o rakloro, ta gejľa pro kominos, ta peske bešľas cejlo rat. Ta o rakloro pal o kominos dikhel le Loule kraľis the le Štarejakhengeres a o Štarejakhengero les na dikhel opre pro kominos. No ta ou opre na rodelas, ča tejle pre phuv.

No kanakes diňa o Del tosara, akana dikhel o rakloro, imar o Loulo kraľis ušťel opre. Lel o telefonos: „No ušťi, ou imar oka ušťel.“

Ušťiľa o kraľis opre.

„No dža andre khangeri, imar oka džal.“

Džal. Phenel o Loulo kraľis pro Štarejakhangero:

„Tu, Štarejakhengero, kerel mišto?“

„Joj, kraľina,“ phenel, „pro krokos so tu keres, the ou kerel.“

„Teremtete,“ phenel, „leskera da bule te del, ta sar ou oda džanel te keren?“

„Me na džanav,“ phenel, „kraľina, me dikhav savoro, mek až ole kirmores, aľe ko leske pomožinel, na dikhav ňikas,“ phenel.

No mišto, gejľa andre khangeri takoj o kraľis, aver telefonos:

„No, pomodlin tut, imar oka pes modlinel.“

Pomodlinďa pes.

„No av khere, bo oka imar avel.“

Avľa khere, takoj aver telefonos:

„No dža ko skamin, bo imar oka džal.“

Gejľa ko skamin.

„No pij mol, imar oka pijel.“

A o Loulo kraľis sar pijelas e mol, akor ou iľa e puška, livinďa leske o poharis andal o vast. Aľe imar pro trito svetos has, na? Sar leske pejľa o poharis andal o vast avri, phenel avka:

„Teremtete tra da bule,“ phenel- phenel „phen le tire fičiske,“ phenel, „kaj okamžice ke mande te avel.“

Mišto, minďar pisinde ľil- pisinde ľil, minďar o kraľis chudňa oda ľil, no imar o kraľis mulo, sar chudňa o ľil, na, že ou majinel te džan ko Loulo kraľis, imar merel darate.

„No tak kanakes so, mro kedvešno rakloro, pomožinďal mange la bidatar, aľe kanakes dikh ča mušinav te džan ke leste.“

„The kalestar,“ phenel, „tumenge pomožiná. Te man dena oda, so tumendar mangá.“

„Jepaš kraľovstvos tut dava, ča man lestar mentin,“ phenel.

„No ta šunen arde,“ phenel, „dena man dešuduje grajen parnen a dešuduje slugadžen, andro parne renti ena opre urde. Dešuduje slugadže- dešuduje grajen loulen, andro loule renti ena opre urde. A dešuduje slugadžen kalen a kale graja te len dena. A dešujekh manuša ena avka opre urde sar me.“

„Mišto, kraľina.“

No so phenďa, oda sa pre dvora hotovo. No kidňa peskere vojskos, phenas, ta džal. No a sar imar doavle ke leskero fouros, ta phenel pro parne graja:

„Ta tumen ačhena kadaj.“

Le kalen thoďa pre jekh sera, le loulen thoďa andro maškar.

„Adig adaj avena, pokaľ na dikhena, že man, sar ou ľidžala tel e šibeňa,“ phenel- ou mar sa džanelas anglal, na. „Sar ou man lidžala tel e šibeňica,“ phenel, „kamela man te figinen, a me thová pre miro charo parno dikhlo, o parne graja ke ma denašena. Te thová o loulo dikhlo, o loule graja ke ma denašena. Te thová o kalo dikhlo, o kale ke ma denašena. A tumen dešujekh džene - me som dešuduj- dujto,“ phenel, „džá andr‘oka kher, kaj te na klopkinen pro vudar jekh dženo, savore jekhvareste. Phenla mange: kraľina, bačinel pes pre miro stolkos te bešen, bešen savore pre jekh stolkos. Pherla mang- davkerla man maro te chan, chan savoro le marestar, dela man mol te pijen, pijen savore, kaj te na prindžarel, savo sam o kraľis.“

Mišto, akana doavle, na, ta klopkinen savore. Phenel:

„Aven andre.“

Phuterde o vudar:

„Aaa, servus,“ phenel, sako les- savoreske chudne o vasta, na. Ou ča dikhel, na. S‘oda za kraľis?

„No tak kraľina, bačinel pes pre miro stolkos te bešen.“

Bešen savore, o stolkos phaďol.

„No tak kraľina,“ phenel, „ta bačinel pes mire marestar te chan.“

No sako iľa e trošinka, thode andro muj, na?

„Bačinel pes mira moľatar te pijen.“

No sako pile.

„No ta šun kanake, kraľina,“ phenel, „domarde san pal o drom, ta kanake ta kadaj tumenge džana te pašľon a tosara pes jedňinaha.“

No aľe hát, akanak o kraľis tiž sas goďaver, o Loulo kraľis. Bičhaďa cikne raklores anglal tel o vaďos, tuška paperis, že so on vakerna peske, kaj sa te pisinel, a saves vičinena „kraľina“, kaj leske te štrihinel avri andal o mantľos.

No bizo, no on avle andr‘oda kher, no čhide pes tele o mantľi, figinkerde pro fali o chare sa, no a imar kalestar leske suno na sas ole raklorestar, imar ole raklorestar ciknestar na džanlas. No ta on kanake odoj vakernas, ta phenel avka jekh slugadžis:

„Uďan, kraľina,“ phenel, „aľe šukar manuš hino.“

Phenel ou avka:

„No des bule leskera da,“ phenel, „šak ou kopiľcos, les dad nane.“ Sar bi o kraľis, džanen, oda o Loulo.

Phenel aver slugadžis: „Aľe kraľina,“ phenel, „hin les lačho maro.“

„No des bule leskera pekarka,“ phenel, „ta sar ušanlas o chumer,“ phenel, „ta o ra- o thud lake andal e čuči andro maro gejľa.“

No a oda raklo tel o vaďos sa pisinel, na. Phenel o trito slugadžis:

„Ej, kraľina,“ phenel, „aľe,“ phenel, „lačhi mol les hin.“

„No des bule,“ phenel, „leskere viňaris,“ phenel, „ta sar šla- sar dušinlas o hroznos, ta andal o pindro,“ phenel, „leske o rat andre mol gejľa. Ta hin andre,“ phenel, „manušano rat.“

No mišto. Sar on zasute, o rakloro gejľa, štrihinďa leske andal o mantľos avri kotor, chuťiľa avri andal o kher - oda sar ou na džanlas imar, oda imar leske suno na sas. No bizo, diňa o Del tosara, avle avri andal o kher, hotovo imar, o kraľis po jekhes avri kidel. No avľa pre leste.

„No dikhes,“ phenel, „servus, kraľina,“ phenel. „No a tumen,“ phenel, „šaj džan khere.“

Bičhaďa len khere, no ou korkoro ačhiľa. Ta phenel pre leste:

„No ta kanake šun, kraľina, sar tu džanes, že andre miro maro hin manušalo thud?“

„No des bule,“ phenel, „tra pekarka,“ phenel, „ta sar ušanlas o chumer, ta andal e čuči,“ phenel, „lake o- o thud andro- ande gejľa, andro chumer.“

Diňa te vičinel la pekarka:

„Ta ha, kraľina, abo akurat dojčinás. Sas man čhavoro,“ na?

No čačo.

„Kanake mange phen, savo me som kopiľcos.“

„No des bule tra da,“ phenel, „ta tut dad nane, tut ča tiri daj chudňa,“ phenel, „tu kopiľcos.“

MH: A s‘oda kopilcos?

No phenas avka, že sar romňi peske chudel čhavores, a na dživel laha o rom. Džanen. No ta kopilcos, no, sar pes phenel. He. Kopiľcos, no.

Ta diňa te vičinel la da:

„Ta uďan, mri kedvešno phuri daj, čačipen, že me kopiľcos?“

„Ta ha, ha, mro kedvešno raklo, ha, bo tut dad nane, me tut chudňom ča," phenel.

Mišto.

„No akanake kraľina, sar tu džanes, že andre miro- andre miri mol hin manušalo rat?"

„No des bule tre viňaris," phenel, „ta sar dušinelas o hroznos, ta leske e šamba demaďa andro pindro, no ta leske o rat gejľas andre mol."

No mišto, diňa te vičinel le viňaris.

„Viňarina, sar oda, že tiro rat hin andre miri mol?"

„Ta ha, kraľina, ha, bo sar dušinás, ta andal e hordova," phenel, „e ščamba mange demaďa andro pindro, ta gejľa mange o rat."

Mišto.

„No tak šun kanake, kraľina," phenel. „Choč tut kamás te muken pre svoboda, aľe imar našťi tut mukav, bo tu pal mande but džanes," phenel. „Ta me tut mušinav imar te murdaren. No aľe," phenel, „mek ajso lačho avá ke tute, že tuke šaj kides avri šmerca, savi kames. Buď tu-," phenel, „tuke čhiná tejle o šero, buď tuke dá te čhinen tele o šero, lebo tut dá te ľivinen, aľebo tut dá te figinen."

Phenel ou avka:

„No ta šun, kraľina," phenel, „mire dades figinde. Ta figin," phenel, „the tu man."

„Tak vďečňe. No a mek so kames?"

„Ta ňič," phenel, „ča man de te chan te pijen," phenel, „kaj te na džav pre aver svetos bokhalo."

No chaľa, čaľiľa, no kanake les ľidžan tel e šibeňa. No sar terďiľa tel oda šejlo, na, no tak phenel avka pre leste:

„No ta šun, kraľina, kanake posledňo vec mange mušines te dovoľinen."

„A so ajso kereha?"

„Ta ňič," phenel, „čak thová miro khosnoro pre miri šabľa, a jekhvar mange zakivinava."

„Vďečňě, šaj kivines dži tosara, so mange andr'oda, na?"

No iľa, thoďa o loulo, o loulo (), krucinel, o loule graja denašen. Akana ou dikhel o kraľis, phenel pre leste:

„Uďan, kraľina, s'oda koda avel?"

„O benga,“ phenel, „aven pal tiro jilo, že me tuke ňič na kerďom a tu man hjaba kames te figinen.“

„Ta našťi zastavinehas?“

„Zastaviná, te podpisineha o kontrakos, že mariben na kames te keren.“

„Podpisiná.“

Iľa, kerďa kavka la šabľaha, zastavinďa. Podpisinďa o kontrakos. Akana thovel o parne, aven o parne graja. Dikhel ou:

„Oda s‘oda kodej, kraľina?“

„O anďeľki aven pal miri duša,“ phenel, „man tutar oda te mentinel, že me tuke ňič na kerďom a tu man hjaba kames te figinen.“

„Ta našťi zastavinehas?“

„Zastaviná, te podpisineha o kontrakos, že na kames vojna te keren.“

Podpisinďa o kontrakos, zastavinďa. No akana thovel o kale, chuden o kale te- akana dikhel ou:

„T‘oda s‘oda kodej, kraľina?“

„Pal tut avel e šmerca,“ phenel, „imar, dikhes? Že me tuke ňič na kerďom a tu man figines.“

„Ta našťi zastavihehas?“

„Zastaviná, te podpisineha o kontrakos, že mange pre jekh roj rat na kames te ačhen.“

„Podpisiná.“

No, zastavinďa, podpisinďa o kontrakos. Imar les našťi figinďa.

No avka o rakloro kidňa peskero vojskos, no a diňa leske servus a gejľa ke peskero kraľis pale. No odoj len imar užarenas, čačo, na, no aľe sar, džanen, že sar, bo okala, so gejle, no ta imar phende, že les lidžala tel e šibeňa, že les figinena, no ta on bara darate užarenas, že so ela. No aľe on dikhle, že ou avľa l- avel anglal pro graj, no tak džanen, sar oda sas, na? Vešelišagos, všadzi bandi marnas, no avke ola kraľiskera rakľa iľa romňake, kerde jekh bijav, te na mule, až adaďives dživel.

Pal o Grošo kraľis

Vyprávěl pan Štefan Goroľ v Novém Boru. Nahrála Milena Hübschmannová (MH). (Přepsal Pavel Kubaník s asistencí Evy Zdařilové)

Kaj sas, kaj na sas, sas jekh kraľis. Ole kraľis sas trin rakle, aľe ta so, te duj sas goďaver a jekh dilino. Koda dilino ňič na kerlas, ča pal o bov paštolas. Akala duj rakle phenen le dadeske:

„Dado, šun, imar sam dospela murša, visogalinďam e vojna avri, kamahas romňen."

„Ta šunen, mre čhave, darav man tumen te mukel andro svetos. Me sar somas kajso terno sar akanake tumen, andre kajse berša, ta," phenel, „dži o frištikos anďom rupuno konaris pal o rupuno verchos, dži o dilos anďom čisto dijamentiko konaris pal o dijamentiko verchos, a somnakuno anďom ke račate pal somnakuno verchos. Me somas kajso murš. A hin man mek avri tel miri oblaka kajso bar, kaj te koda bar tumen thovna pro phiko, ta na darav man vaš tumenge, šaj tumen mukav andro svetos. A te na hazdena, andro svetos tumen našťi mukav."

„No ta av, dado, sikav."

Gejle avri, gejľa o nekphureder, chudňa, hazdňa le dubidu pro phiko. Gejľa o maškaruno, chudňa, hazdňa. O dilino ča pridikhel pes.

„No tak šunen, mre čhave, aven adaj manca andre miri maštalňa, len peske," phenel, „avri, save kamen grajen, kiden grajen, šabľa, love, gada a džan Devloreha."

Občumidne la da, le dades, ile pes a džan, so šaj džan. Ta džan, so šaj džan, imar trin berš kheral, sar la da le dades na dikhle. A furt džan.

Akana Dilino ušťel pal o bov a phenel le dadeske kavka, la dake:

„Dikhes mamo, the tu, dado, sar mange namištes kerďan, tumen, dikh, phure manuša, me terno murš, le phralen bičhaďan andro svetos, me korkoro khere, mange smutno, me tumare lava na mušinav te šunel, s'odoj tumen dujdžene la daha vakeren. Kanake so me kerava?"

„Ej, tu dilineja, av cicho!" o dad leske. „Tut najradeder dikhav," phenel, „tu miro čhavoro," phenel, „nek- tu nemileder sal mange čhavoro, tu mek paš mande," phenel, „tiš na kerďal mek na (po krišku), sar na thoďal," phenel, „ta

kaj tut šaj mukav andro svetos! L'il na prindžares, te genel na džanes, so tukeav rado, kaj sal paš mande!“

„Dado, man mušines te mukel! Bo te na, kerav mange šmerca.“

E daj o dad pes daradne, duminde, hoj čačipen avka sar ov vakerel:

„Ta šun, tu dilineja, av arde!“ ile les andre kolňica, „No le kale grajes peske, oda me man darekana- the kaleha všadzi dodžaha, te pre kada bešeha.“

Les diňa zvlašť love, šabľa leske delas, so mek darekana le kraľiskere phureskero dad vojinelas laha pro vojni:

„Kadi tuke le, šabľa.“

„Na, dado, mange na kampel aňi kadi šabľa, man hin kode,“ phenel, „pro pados,“ phenel, „aver ajsi,“ phenel, „miri šabľica,“ phenel, „kodi mange lava.“

Ajsi harzavimen, kirňi šabľa peske iľa, opasinďa šeleha pes, gejľa andro močaris, chudňa kajse grastores, kaj perkerel takoj pal o pindre. Iľa a džal. O dad choľatar scirdňa o firhangi pre oblaki tele, kaj na kamľa te dikhel, sar ov džal, the e daj.

Džal teleder foroske, phučel lestar o grajoro:

„Oča, Jaičku riťirina, ohľadin pes, či dikhes le dadeske mek o kominos?“

Ohľadinel pes, phenel:

„Dikhav.“

„No ta mek avas dureder.“

???: ()

No ta asa, no, ta so. Phure dadestar asas, čhaje, dičha!

No akanakes on džan mek dureder.

„No akanake pes ohľadin.“

Ohľadinel pes.

„Imar na dikhav,“ phenel.

„Thov mange andro pravo kan o angušto.“

Thoďa leske, cirňa leske avri čisto somnakuno khosnoro.

„Obkhos man andre celo razos.“

Obkhošťa les - čisto somnakuno kobercos pro graj. Somnakuno šedlos (pre leste), somnakune gada, somnakuňi šabľa, kavka leske čakovos pro šero. A phenel:

„Sar kames, kaj tuha te džav, Janku riťirina?“

„Avka manca,“ phenel, „tatošku miro dža, kaj so jekhvar chuťeha a masovar andro phrala te avav, kaj imar trin berš na dikhľom.“

So jekhvar chučiľa, masovar imar andro phrala imar sas.

„Ej, del tumenge o Del lačho ďives,“ phenel, „phralale.“

„Del the tuke, tu Dilineja, kana pes kheral mukľal?“

„Aaa, phralale, mek le dadeha tosara hľadovo frištikos chaľom!“

Dikhen, kaj dilines vakerel - ov čačipen vakerlas, on duminde, hoj dilines vakerel. Ta ()

„Chaľal frištikos - amen imar trin berš kheral džas? Tu mek hľadovo frištikos le dadeha tosara chaľal? Ta sig sigate, Dilineja, de te chal, bo,“ phenel, „bokhale sam!“

„A,“ phenel, „me mek pre miro chaben aňi o vast na thoďom, phralale, a tumenge tiš te chal lestar na dava.“ Phenel: „Te kamen, aven andre karčma, arakhen karčma, sa, so chana, pijena, sa počinava. Aľe mire chabnastar tumen na dava.“

No vakeren peske o phrala dujdžene:

„Kajse dilineha šaj pes darekhaj mukes andro svetos? Dikhča les mek chaben, love hin. Amenge dela te merel bokhatar. No tak so keraha?“

Ile pes, gele andre karčma:

„Čhindeja, del tuke o Del lačho ďives!“

„Del the tuke o Del,“ phenel, „tu,“ phenel, „Janku riťirina, so kames?“

„Ňič na phučas, ča savo nekfeder chaben! De mire phralen te chal te pijel! So chana, pijena, sa počinav.“

Chale, pile, čaľile.

„Keci počinav?“

„Kajci the kajci.“

Iľa, počinďa. No avle avri, vakeren peske o phrala:

„No ta so keraha kanakes?“ Kola duj goďaver.

„Ta ňič na keraha, ča avas khere.“

„A te amendar phučela o dad, hoj kaj o Dilino, či les dikhľam, so phenaha?“

„() Hoj andro jekh veš chahas o dilos, jov amenca chalas, avle o- o ruva, chale les, amen odenašľam. Aver pomoca amen nane.“

„O dad amenge,“ phenel, „na pačala!“

„Ta te pačala, mištes, a te na pačala, the avka mištes!“

Avle khere, trin beš pale avnas khere. Avle khere, phučel o dad lendar:

„Le dilines dikhľan?“

„Dikhľam, dado.“

„Ta kaj hin- les mukhľan?“

„Aaa, dado, chahas andre jekh veš o dilos, avle o vilki, igen but vilki, ta amen pes viratinďam, denašťam, a les chale o ruva.“

„Ňič, kľučarina, av arde! Andre bertena lenca! Te ov ňigda na avla khere, len andal e bertena ňigda avri na mukava- andal e bertena ňigda avri. Furt bešena, pokľa n‘avla o Dilino. A te o Dilino ňigda n‘avla, ta jon odi mi bešen furt do šmerci.“ No () ande bertena, no kada mukaha a džaha pal o Dilino.

O Dilino sar chaľa, piľa tiž andr‘odi karčma – phučel lestar o grajoro:

„No, Janku riťirina, hin trin droma, savo drom peske vikides?“

„Aľe šun adej, na vikidaha pro seri o droma, rovno furt manca dža.“

Phenel leske o grajoro:

„Janku riťirina, dikh andre mire jakha.“

Dikhľa leske jakha, le grajeske, kerade apsa perkeren andal o jakha. No ňič, nakloňinďa o šero pro graj a džal perdal jekh veš, kaj berš džalas perdal koda veš a na dikhľa mek dos čiriklores te zapiskinel. Kaj avľa, kaj na, avľa pre jekh luka. Kajsi ďinďarďi, sar leskere jakha dur dikhen a sar buchles. Dikhel kodoj, čisto rupuno mostos. Phenel:

„Janku riťirina, so dikhes kadej?“

„Dikhav kadaj jekh dijamentiko mostos, a dikhav so rupuňi čar, a andre odi rupuňi čar pes pasinel rupuno zajacos.“

„Opasin tuke mištes e šabľica, man kadaj priphand a dža, terďuv agor le mostoske.“

Gejľa te terďol pro agor mostos, jekhvar dikhel, dvanacšerengero šarkaňis andro ľuftos perel leske- pre leste.

„Hej,“ phenel, „Janku riťirina, mek andre la dakero per salas, sar me džanás, kaj tu man pre kada mostos užareha. Imar tut,“ phenel, „chav.“

„Aaa,“ phenel, „tu šarkaňina, dikh, so som za manuš!“ Avka vakerel: „Šabľo miri, andro ľuftos leske jedenas šere odčhin! A jekheha mi perel mange tel o pindre!“

Imar pes koda ačhiľa.

„No dikhes,“ phenel, „tu šarkaňina! Me som kajso manuš, hoj mange na zaľežinel pre tiro dživipen. Dikh, so som za manuš! Šabľo miri, skide savore šere,

prithov leske, mi pribaron pale," phenel, „šun, engedinav tuke o dživipen a dža tire dromeha." O Jankus () le šarkaňiske.

O šarkaňis phenel:

„Ou, ta kavka na, phrala. Dikhav, kaj sal miloserdno manuš, kaj mange o dživipen diňal pale, ta me tut mušinav te obdarinel mire darunkoha."

„A soha man tu šaj obdarines, tu šarkaňina?"

„Soha? Le kadi pišťalka. Te pre tute ela phares a zapiskineha pre late, ta dvanac regementi kajse slugadža sar me, šarkaňa, sa tuke andro pozora terďona, a so pheneha, sa tut šunena."

„Či šaj jel čačipen, so tu vakeres, šarkaňina?"

Zapiskinďa, dikhel, čačipen!

„Mište," phenel.

No, ačh devleha, dža devleha. No phenel leske o Janku riťiris ole grajoreske:

„Tatošku miro, dikhes, te geľamas khere, na džanľamas ňič, avka imar jekh svetos džanas, so pes vodzinel amenca! Ta sar kames, džaha khere?"

„A ta kaj! Mek jekh berš džaha."

Džan durederer jekh berš. Paľi ňikas na dikhle, perdal jekh veš džalas. Avľa pre jekh čista imar dijamentiko luka. Odoj pohotove avka arakhľa mostos, zajacos, dijamentiko čar, terďol peske pro agor mostos. Avel kija leste o šarkaňis. Imar bištheštar šere!

„He, Janku riťirina, mek andre la dakero per salas, sar me džanavas, že tu man pre kada mostos užareha! Imar tut," phenel, „kanake chav. Kerďal mire phraleha špasos, aľe me tuha kerava akanake me špasos!"

„Ha, ha ker sar kames!"

„Šabľo miri, adaj uže leske odčhin biš šere! A šerenca mi perel mange tel o pindre. No, šarkaňina, šun arde," phenel, „egedinďom le phraleske dživipen, engediná he tuke. Šabľo skide, prithov pale."

„Ej," phenel, „džanes so," phenel, „tu Janku riťirina, mek ajse manušes miloserdnones sar tut na dikhľom pro svetos! Tuke na zaležinel pro dživipen."

„Bizo, hoj na. Šun, me som kajso, mi dživel sako, mek () pro svetos. Me na ubližinďom ňikaske, dikhes, savo som manuš, no he te ačh devleha, dža tire dromeha."

„Na," phenel, „diňa tut miro phral pišťalka, me tut dava mek sa feder. Le kadi

pišťalka. Pre late jekhvar zapiskineha, bištheštar regementi kajse slugadža sar me andro pozora, a so kameha, savoro () tuke vi()ena avri.“

„No či šaj jel čačipen?“ zapiskinďa - čačipen kaja. Imar duj pišťalki leske.

No akanakes imar o grajoro sar phučel:

„No ta sar akanakes kames? Imar sal baro vitejzis! Janku riťirina, avas khere.“

„Na, mek jekh berš džaha.“

Ta mek jekh berš džanas. Avle opre čisto somnakuňi luka. Ta the kodej kavka kerdža. Imar trandašerengero šarkaňis avľa kija leste. Ta phenel:

„Kerďal mire phralenca, () lenge o dživipen, aľe man milosťa imar pre tute na ela, tut imar chav kanakes.“

„Aľe,“ phenel, „tu mange na kereha ňič.“

The leske kavka kerďa, isto leha tiš. Avka isto sar le phralenca kerďa, the leha avka kerďa. The leske diňa pale o dživipen, ta jov les diňa odi pišťaľka, a kanakes lestar o grajoro phučel:

„No ta kanakes sar?“

„Ta sar,“ phenel, „ta mek jekh berš džaha. Mek jekh berš a pal koda berš imar visaľuvaha khere kijo dad kije daj.“

No ta mišto, ta mek džanas jekh berš. Kaj avľa, kaj na, pre jekh luka. Avľa pre jekh luka, aľe so te odoj na dikhel ňič - ňič leskere jakha na dikhle, ča jekhe phure manušes, imar le šereha razinlas. Trin šel berš leske sas. Le pindrendar dži ko šero mochoha obarardo sas. A kajci džvirina, save ča hin pro svetos - kachňa, puľki, kački, papiňa, savore džvirina pes pr‘oda- odi luka pasinlas. Avel kij‘oda phuro gadžo, koda Jankus riťiris, phenel:

„Ďedušku miro,“ phenel, „papu,“ phenel, „so tu kade kala džvirinaha keres? Kaj tu la raťi trades? Te me ake na dikhav,“ phenel, „žadna kurňiki, žadna chlivki na dikhav. Kaj tu raťi- rači kada thoves? Kada- kada- kadi hadzina?“

„Aľe,“ phenel, „kaj natradav! Maj akanake, dičha, avla – maj demela dešuduj ori – maj avla e ježibaba, so jepaš bul podhazdel, tel lakeri jepaš bul – jekh regimentos slugadža avri avel!“ A phenel: „Hin la duj ruri a duj piski. Pre duj hlavňe avel, te koda sa natradav, a jekhvar pre koda dilos, sa joj kada chal. A Ježišku, kaj tut garuvava?“ Ta phenel: „Maj adaj hiňi, ta the tut andre peste tire grajoreha scirdela. The tut chala.“

„Aľe,“ phenel, „ďedušku, ma dara pes ňič! Le grajores phandava kadaj ča,“ phenel, „kijo veš, a me man garuvava a dikhava, so oda joj kerel.“

„No ta sar kames.“

Avľa, jekh piskos andre phuv, jekh andro ňebos, duj pre duj ruri sas late, odoj lake tradňa, koda sa chaľa. Mek jepaš regementos – e bul podhazdňa – a jepaš regimentos slugadža čhiďa andal peste avri. Ježišku drahi, kana jekhvar cirdňa avri e šabľa, chuťiľa ke late, sa la čhingerďa pre čisto gomboda:

„Ďedušku, akanake tu mange phen, bo tu imar but berš džives, či mek hin zoraleder murš pro svetos, zoraleder manuš sar me?“

„O, bizo, kaj hin! Tutar mek hin jekh.“

„A sar pes vičinel?“

„Ou pes vičinel, te kames te džanel, tu Janku riťirina, Grošo kraľ. Les hin,“ phenel, „kavka, hoj o Del peršo a ov pal o Del aver.“

A phenel:

„Kaj les arakhava?“

„Ta šun adej, kaj les arakheha. Le kadi phabaj, zakuľin la angle peste, e phabaj tut ľidžala dži kodej. Ov imar tut avri,“ phenel, „užarla.“

Mištes, iľa pes a džal. Le grajores odoj mukľa. Avľa odoj, no o Grošo kraľis užarel avri. Avel o Jankus riťiris ke leste, no phenel: „Del tuke o Del lačho ďives, tu Grošo kraľina.“

„Del the tuke o Del, tu Janku riťirina,“ phenel, „so avľal?“

„Avľom pes tuha te marel.“

„Tu manca!“

Ov iľa sig sigate kodi pišťaľka andal e torbica, zapiskinďa pre kola regementi slugadža, ov čhiďa oda Grošo kraľis trin raňa ča kavka pomlacinďa len a imar sa pre phuv. The les zamlacinďa. Avka sar mato manuš, kaj avel andal e karčma khere.

„No,“ phenel, „so tuke phenás?“

Avľa koda Janku riťiris ke koda phuro manuš pre kodi luka, kaj pasinlas kola haďina. Phenel:

„No dikhes, so tuke vakerás,“ koda dzeduško leske phenel, „kaj mek hin tutar zoraleder manuš! Akanake,“ phenel, „našťi denašes, pre jepaš drom tut dochudela a pre jepaš drom tuke šmerca kerla! Aľe dža pale, aľe ma phen, kaj me tut kajsi rada diňom. Phen, kaj avľal pale, kaj th‘avka pe na daras!“

No tak avľa pale. Avľa pale, phenel leske o Grošo kraľis:

„Ta so avľal pale?“

„Avľom, th‘avka pes tutar na darav!“

„No tak dikhav, hoj sal šmelo murš! Ta šun tu Janku riťirina, tu kames kajsi zor sar man hin?“

„Ta bizo, kaj kamav!“

„Ta šun, peršo ela o Del, me pal o Del aver, a tu až aveha trito, te koda mange vibavineha avri, so me tuke phenava.“

„Ta phen so.“

„Me tužinav ciknonevarbatar pal e Švetsko krasa. Te tu mange la aneha, kaj te jel miri romňi, ta,“ phenel, „kajso aveha zoralo sar the me.“

„A deha,“ phenel, „mange pandž minuti te rozmišlinel?“

„Dava.“

„Ta šun,“ phenel, „adaj. Te tu mange kereha kajsi šifa, ta akor me tuke ola Švetsko krasa anava. Sar mire jakha džindžardes dikhen a sar buchles. Andr‘odi šifa man te jel trin sorti pochtana. Rup, somnakaj, dijamantos. T‘akor me džava. A mek tiri hudba man pro odchodos mušinel mange te bi maršos te zabašavel.“

No mištes, imar sa pes ačhiľa. Imar ov džal. Sar avľa imar okoj pro than, vipňinďa pes leske andr‘oja loďa o strojos, kerďa peske avri šatros, diňa pro viboris te zahlašinel, že oda avľa andal pervo krajina ande štarto krajina manuš latka te bikenkerel, romňaduňi latka. Kas hin zajem, mi avel peske te cinel.

Minďar e Švetsko krasa bičhaďa peskere frajcimirken:

„Džan a mange cinen šukar latka pre- pro gada.“

On avle, dikhle, rup, somnakaj. Ta the len sas rup the somnakaj andre lengero krajos. O dijamantos garuďa. On avle, ta leske sa rozčhivkerde. Ov pre lende chudňa te vičinkerel:

„Šunen, so tumen mange rozčhivkeren miro materijalos! Man kada but love mol!“

On, kola frajcimirki leske phende kavka:

„Pes dodžanla amari Švetsko krasa, hoj tu kajse pochtanenca kadaj avľal te bikenkerel, ta tut mek te phandel dela!“

„Joj joj avka, ta te avľan late te cinkerel, ta bičhaven la! Angle late man hin feder latka!“

Avľa oj. Phenel:

„Mi pačinel pes tuke,“ phenel, „Švetsko kraso, andre miri,“ phenel, „loďa.“

Mek ča laha andre loďa doavľa, leske chučiľa andre men, čumidňa les:

„Janku riťirina mek andre la dakero per salas a me džanás, kaj tu adaj aveha vaš mange a me avá tiri romňi.“

Zapňinďa loďa, le frajcimirken mukľa, imar džal. No sar terno murš, raklo, na, odoj 1aha pes kamavkerlas, avka, hoj pokaľ leha doavľa, tel kola berša kijo Grošo kraľis, ta oj sas imar khabňi.

Avka phenel oj leske kavka:

„Šun tu, romeja,“ bo imar avka sar rom, „te tu leske našťi poradzinďal, hoj našťi leske kerdžal ňič, me leha kerava figľos.“ Phenel: „Me akajso figľos kerava, kaj leske rači kerav than – a man hin magneticko bal – te leste thovav kerav than, te les na prečhinla miro bal dži tosara pre jepaš, ta imar he tu chalo, he me chaľi.“

No mištes, akaj tumenge imar avle kodi ko Grošo kraľ, Grošo kraľ kamel la te čumidel, joj odcirdňa o muj, na, bo kaj, joj les na kamelas! Le Janku riťiriske phenel o Grošo kraľ kavka:

„Šun, akanake me džav pre poľuvka andro veš, tu laha ačhuveha khere. Sar me avá pal e poľuvka, tu džaha pre poľuvka, a me laha ačhuvá khere.“

„Mištes!“ o Jankus riťiris, na?

No ta dži akanakes ča kavka chanas, pal o skamind bešenas, chanas, oj pal jekh taňiris, the ov pal jekh taňiris. Raťi kerde than, oj kerďa than, thoďa lesk‘oda bal, tosara leske nane ňič. T‘imar oj bala čhingerel, rovel:

„Joj,“ phenel, „Janku riťirina, imar the me chaľi, the tu chalo.“

No akanakes so?

„Ňič,“ phenel, „tu,“ o Jankus riťiris lake, „tu romňi. Džanes, sar romňi khatar muršeste. Zadža khatar leste gulones, čumidker les a phen, kaj barikaňi, kaj tut hin kajso murš, kaj tuke te zaradzinel, kaj les hin kodi zor?“

Ta la sas ča somnakuno jilo andre late! La na sas manušano jilo, sovnakuno jilo la sas. Phenel (oj) leske e romňi, kerďa chaben – pal jekh taňiris duj džene, imar laha chal. Koda Grošo kraľis. Oj leha avka kerďa, kaj sar romňi, na? Phenel:

„Ta bari veca, romňije,“ phenel, „kaj tu manca dži akanake chahas ča tu pal jekh taňiris the me pal jekh taňiris. A akanake imar chas duj džene pal jekh!“

„Vaš oda, bo som barikaňi, kaj zachudňom kajse romes, zorales muršes. A phen mange kaj tiri zor?“

„Aaa, diliňije, kodoj ča andre metla.“

Joj iľa, chuťiľa kije metla, čumidkerlas kamukeri e metla.

„Aaa, tu diliňije, thov tele e metla, nane čačipen, kaj andre metla.“

„A tu,“ phenel, „mandar asas?!“

Joj avka leske. Gejľa andre skriňa, urdža čista kale gada sar pre šmerca:

„Tu džanes, kaj me som- somnakuno jilo že andre mande hin, a te mande žaľa, ta pukinla, merava.“

Ov la chudňa pro vasta, ligenďa la opre pro kher, pro štokos a phenel:

„No, romňije, dikh, so kodoj dikhes tel koda veš?“

„Ta dikhav kodoj,“ phenel, „jekh chaňig barendar murimen a buter ňič.“

„No dikhes, andal kodi chaňigori avel pre sama dvanac ori jekh sovnakuno jeleňos. Anel mange jekh džbankos mol, anel mange jekh ručňikos. Me kodi mol mušinav pre jekhvar te pijel avri a kole ručňikoha pes khosav pro duj seri, calo svetoskeri zor mande andro vast.“

Chudňa joj les avka pro vasta, anďa joj les avka tele. Ov, o Jankus riťiris, andre pivňica šunďa. Diňa leske oj peskeri angrusťi:

„Prekrucin, prekrucin!“

Prekrucinďa e agrusci, chučile avri bištheštar orijaša:

„So kames, Janku riťirina?“

„Ňič, ča kaj t‘avav paš kodi chaňig presňe sar ela dvanac ori!“

Imar ov sas kodoj andre chaňig. Anďa o jeleňos, anlas odi mol, ta ov prevakerďa ke leste kode, bo jov sas princos zakľato:

„Kajse manušeske,“ phenel, „me kamav te sogalinel,“ phenel, „sar tu sal,“ phenel, „so andre khangeri boldo,“ phenel, „na kajse,“ phenel, „prepašňikoske, sar o Grošo kraľ! Aľe te pijes kadi mol, na oddichňin, pij (tele) pre jekh dichos avri, a khos tut ole ručňikoha pre soduj seri.“

Sar pes khošťa, meng dikhľa, sar kole jelenostar – pes demaďa andre phuv – kerďa pestar somnakuno princos, pes občumidne, dža devleha, ach devleha. A imar o jeleňos, princos, gejľa het, o ručňikos pro džbankos ačhiľa pro verchos. Imar e chaňig na sas. Bo ima ov na sogalinlas ňikaske. Ov prekrucinďa kodi angrusci, imar sas paš e romňi.

Avľa o Grošo kraľ, jekh minuta pal o dvanac ori – dikhel kola veci kodoj opre. Žaľatar leske pukinďa o jilo. Kaj (radinďa) la romňake, oda muľa. No akanakes mek ode prekruciňďa joj odi angrusci, prekrucinďa, hoj kola orijaša te rozčhivkeren lestar koda mas pal calo svetos, kaj te na ačhel aňi jekh kokalocis. Avľa kije romňi khere, bešťa laha pro graj, avľa kijo dzeduškus, akurat mek pr‘odi

luka zkinozinďa, mek leske kerďa mochto, zmarďa deskendar, zaparunďa les. Avľa khere, phučel le dadestar la datar:

„Kaj o phrala?“

„Janku riťirina, muk len andal e bertena avri!“

Kajse bradi! Oholinkerde len, diňa ohlaski te pisinel, kerde baro bijav. Bijav – jekh kurko pijenas, bašavnas, o Mižakos, o phuro baranos, (o lokok) pro bijav bašavlas. Te na mule dž‘adaďives dživen.

Sar o Rom mukľas le kraľis pre žobracko paľica

Vyprávěl neznámý vypravěč v obci Raslavice (okr. Bardejov, Slovensko). Nahrála Milena Hübschmannová (MH). (Přepsal Pavel Kubaník s asistencí Evy Zdařilové)

No, kaj sas, kaj te n'avel jekh kraľis. Oda kraľis sas baro veščuchos. Jov džanelas, kaj so pes vodzinel andro svetos. No avka so, oda kraľis pre bare špekulaciji sas, jov kamelas te ziskinel daresave hercen kajsen a savo na džanlas, odčhinlas leske e men a o šere pratinlas pro verchos pro kher. Imar ajci šere sas les, kaj štar khera ča čistone šerendar kerdža. No aľe jekh Rom, sas les but čhave, ta phenel la romňake:

„No šun, romňije," phenel, „našťi dživas avri, nane amen so te chal, but čhave amen ehin, me džava kole kraľis avri te ziskinel. Bo, joj, imar but šere," phenel, „ziskinďa," phenel, „keci khera kerďa, aľe," phenel, „me les thovava tele." Koda Rom.

No mište. Avka so jov kerdža, phenel pre dadeske:

„No šun, dado, me som ajso," phenel, „hoj me manca čhivá andre phuv, ačhola mandar jekh bujakos. Čisto somnakuno. A tu man chudeha šelorestar a džaha štredone pro jurmakos. A dikhela o kraľis, ňiko man na ela hodno te cinel, bo nane kola love ňikas, kaj man te cinel ča okrem jov man cinela, koda lolo kraľis. Ta mangeha lestar štar korci somnakune dukata. Vaš mange. A deha man, aľe te phenes: ‚Dikh arde, le les, aľe le- o šeloro mange te des pale.'" So leske sas phandlo pre men.

No mište, avka diňa o Del štreda, leskero dad leske na pačalas, že skutečňe koda dokazinela - čhiďa peha andre phuv, ačhiľa somnakuno bujakos. Chudňa les š- šelolestar, no akana leskero dad džal leha pro jurmakos. Avel kade pretrepinen o mešarča, o ľudos, na, pal koda bujakos, b'oda dikhen, somnakuno bujakos, na, sako kamelas te cinel les. No aľe ňikas na sas kola love, kaj te uľahas hodno te cinel, ča okrem jou.

MH: O kraľis.

No, avka so, avel koda kraľis pro kočos the phenel:

„Roma, keci kames vaš koda bujakos?"

„Dikh avka, sar tuke, deha man štar korci," phenel, „dukata somnakune, šaj les tuke les." Phenel peskere kočišenge:

„Kočišale! Džan, priveźinen leske kola štar korci dukata, mi lel, a odvedzinen le bujakos khere.“

No ande kola dukata, akana jov imar lel le bujakos, a o Rom phenel:

„Užar, kraľina,“ phenel, „ale o šeloro na!“

Phenel:

„Me cinďom the le šeleha.“

No avka so, o Rom iľa, diňa. The le šeleha. A leskero čhavo leske phenďas: ‚Daj bože, kaj tu man le šeloreha te des! Bo sar man deha, paľis bajineha.‘ No, o Rom diňa, bo radisaľiľa le lovenge, diňa les the le šeleha. A jov les, kaj anďa, kaj na, anďa les andre peskeri stajňa, phandľa les kijo žľabos a gejľa vaš o dešuduj mešarča. Kaj les te aven te murdarel. Jov džanelas, hoj oda o Rom! Jov sas veščuchos oda kraľis, jov, hoj oda o Rom, hoj joj- jov kamel les te ziskinel. Gejľa vaš o dešuduj mešarča, ale so, le kraľiskeri rakľori, sas late labda, bajinlas pes pre dvora la labdaha, phenel:

„Džav te dikhel, savo o dad cinďa varesave bujakos, šunďom,“ phenel, „somnakuno bujakos.“ Avka sar pes bavinlas dži kijo vudar, e labda prosto tel o bujakos. Tel koda gejľa. Avel, dikhel:

„Och,“ phenel, „oda ča šukar,“ phenel, „dikh a jov džalas vaš o mešarča les te murdarel!“

A jov phenel:

„Šukar som mri, rakľori?“ Phenel: „Mek šukareder avás, t‘avehas mange te čhivel kada šeloro tele pal e men,“ phenel, „dikhehas, mek šukareder avás!“

MH: A jov džanelas duma avke?

Hát.

E rakľori: „Ta tu the vakeres!“

„Ta tro dad,“ phenel, na.

„No dičha e labdica mange kodej,“ phenel, „darav man te lel, te na man tirkinen!“

„Ma dara, me tut ňič na kerava!“ Phenel: „Ča čhiv mange kada šeloro tele pal e men!“

No oja rakľori, phenel:

„Kana kode paš tu but bujaka.“

Iľa, ruginďa andre jekh sera, andre aver, kala sa pašľile, kerďa lake than, gejľa

koja rakľori a imar o kraľis pre jepaš drom sas le mešarčenca, kaj imar avnas te murdarel les. Jov džanlas, hoj oda o Rom!

Avľa, pro () ča sikra peha pekľa andre phuv, ačhiľa lestar holubos, gejľa! O Rom. A o kraľis imar džanelas. No a so, jou pes kerďa jaštraboske, n'akana pal leste. Oda lolo kraľis kerďa pes jaštraboske, abo () kamelas te chudel kole Romes, hát. Aľe so, džanas perdal ajsi len andro luftos, na, kodoj štar princezni perinenas pre ľen. Koda Rom pes kerďa angruscake, pejľa jekhake pal o berk. No akana imar o kraľis na džanel, kaj pes thodža, na? Ta džal perdal o mostos, ta phučel kolendar:

„Héj, na dikhľan kadaj kajse čiriklores?"

„Ej," phenel, „kraľina, kadaj všelijaka čirikle prastan. So amen džanas, s'oda za čiriklo."

„Ej, phenel, dava me kole bitangos!" Phenel „kanake me les dochudava."

No avľa khere, phenel pra romňake:

„Ej, lubňije," phenel, bo e romňi leske phenďa, kaj te džal te cinel, „chaľal man štare korcendar dukatendar!" phenel. „Imar," phenel, „but amen nane!"

No aľe so akana, o Rom pal o berk lake. A kola princeza sas pro koľin čhon a pro šero kham. Avľa khere, na, ta sar, cindži džuvľi? Gejľa andro angluno kher, čhivel pes tele, nangi, na, jou pejľa pre phuv. Čisto dijamenčiko angrusci. Thovel pro angušt, avka sar ča pre lakero vast. Akana joj pes urdža, zjavisaľol jov angla late. Ta phenel lake:

„Ma dara, princezno, oda me som e angrusci! Kaj man rodelas koda kraľis, me pejľom tuke pal o berk."

Joj minďar ajsi ačhiľa sar premeňeto. No aľe sar pes ačhiľa koda, hoj jov kavka kerdža, ta phenel:

„So sal tu za jekh?"

„Me som," phenel, „Romeskero čhavo." Aľe phenel „dikh," phenel, „kole kraľis kamav te ziskinel, bo," phenel, „dikh s'oda jov ľudos imar zmarňindža! Akana me les kamav te ziskinel. Ta," phenel, „mušinav koda te dokazinel," phenel, „kaj me les te mukav pre žobracko paľica!" phenel. „Kaj te džanel, s'oda čoro manuš ehin."

No, diňa late o vast, phenel:

„Ma dara ňič," čumidňa la, „avreskeri romňi n'aveha, ča miri. Aľe," phenel, „perše mušines te viužarel, sar vibojinava savoro avri. Aľe," phenel, „pre

pomoca mange furt tu mušineha te avel,“ phenel, „avka šaj man ziskines tu.“

Avľa khere o čhavo, dikhel les leskero dad:

„Ach, mro rakloro, ta sar- sar tut mukľal, sar avľal khere?“

„Ej dadik, jekhvar mange o životos,“ phenel, „zapekľal,“ phenel, „ale mek jekhvar kavka kereha,“ phenel, „imar hotovo som.“ Phenel: „Tu man na šunes, so me tuke phenav.“ Phenel: „Te kamas les te ziskinel, mušines man te šunel, so me tuke phenav.“

„Ma dara, mro rakloro, me tut imar šunava.“

No. Ta phenel:

„Šun, dado, del o Del aver štreda, ela mek jekh jurmakos, ale na hoj aveha dilino! Kerava man jekhe dijamenčikone tatošiske. A,“ phenel, „džaha man mek te bikenel andro foros. O ľudos pal tu, až o raklore prastana! Ňiko man na cinela,“ phenel, „okrem jou.“ Phenel: „Mek č‘aveha andro foros, jou imar džanela, hoj me! Ale,“ phenel, „te n‘aves dilino!“ Phenel: „Te mange štar korci dijamenčika dukata. Ale,“ phenel, „o ohlavcocis pal o šero mange te les tele! Pheneha: ‚Le kale tatošis,‘ ale ohlavcos te les tele mange pal o šero. Bo sar man deha le ohlavcoha,“ phenel, „pale avava zachalo!“ Jov, oda čhavo.

No avka diňa o Del e štreda, na, čhiďa peha andre phuv, ačhiľa dijamenčiko tatošis. Akana leskero dad bešťa pre leste, na, pro čhavo, a džal andro foros. Mek ča andro foros doavľa a o ľudos pal leste, o raklore, pal koda Rom! Sako, na, hoj te oda ča šukar! T‘oda ča š- No ale te cinel ňiko našťi, bo ko diňahas kola dukata, te ňikas na sas! Ča les. Dikhel e princeza, phenel:

„Ech tatik, tatik, ko calo majetkos utracineha, ale koles mange mušines te cinel!“

„No,“ phenel, „te kamen, me cinava,“ phenel, „ale pre soste džana avri, paľi bajinena!“ Jov, oda kraľis.

No, avka bešťa andre koda kočos, avel kodi pro jurmakos. Ta phenel kavka kole Romeske:

„No, Romeja, keci kames vaš koda tatošis?“

„Ta šun, kavka sar tuke,“ phenel, „hoj džanav tut, hoj sal tel amaro okresis,“ phehel „deha man štar korci dijamenčika dukata, šaj les tuke les.“

Phenel le kočišenge:

„No, kočišale, džan, privežinen,“ phenel „a len le tatošis.“

Ande kola kočiša a o Rom phenel:

„Šun arde," phenel, „ale o ohlavcocis lav tele!"

„Me cinďom the le ohlavcoha!"

Paľi les diňa! Koda kraľis. Diňa les paľi ova. Imar o čhavo so, rovlas, na? Diňa les paľi le ohlavcoha! No a sar bešťa prosto o kraľis, tel čista felegi leha džalas. Koda čhavo kole kraľiha. Avľa khere, bešťa pre dvora, chaľa, čaľiľa, koda kraľis, kaj gejľa, kaj na, ko dešuduj charči. Phenel le charčange:

„No šunen arde," phenel, „san dešuduj džene?"

„Baro počiňiben tumen dava," phenel, „bare love," a phenel- ale phenel „ajse trastune podkovi keren leske, kaj," phenel, „e jag lendar te čuľal!" A phenel „duje metrengere lelcegi andro pindre leske maren." Kole čhaske.

MH: Oda so ole lelcegi?

Kola karfa.

Andro pindre leske maren, bo jov džanelas, hoj oda koda čhavo. No kola mešarča, na, keren kavka, kaj o somnakuno Del te zarakhel. No a les zaphandľa kija koda kašt. No ale so, koja rakľori, kaj lake pejľa pal o berk, joj pes dodžanľa.

MH: Aha, ta imar džanelas.

Joj pes kerďa holuboske, doavľa kodoj. Kija koda. Avel kodi ta the daralas kija leste, ta:

„Šun," phenel, „tatošina," phenel, „na džanav sto procent, či tu sal, či na," phenel, „jekhvar tuke somas pre pomoca, ale na džanav sto procent, či tu sal, či na. Darav man kija tute te džal."

„Joj," phenel, „mri kedvešno piraňi," phenel, „me som, ma dara ňič," phenel, „me som kadaj," phenel „ča čhiv mange pal o šero kada ohlavcos tele!" phenel. „A imar tu tut ma starin, so pes ačhola." Jov, koda raklo- koda čhavo romano.

No avka iľa, čhiďa leske tele koda ohlavcos. Jov, koda raklo, na kerďa pes zajacoske. Mukľa pes a kada akana vičinel pro slugadža. No mindig jon namarde o puški, so- jou imar khere sas. O čhavo. Rodel, kerel, nane, o čhavo imar khere! ()rom sas koda. A the avke imar na džanelas, bo sar bi lestar džalas het, jou imar na džanelas, kaj hino. No akana phenel pre dadeske:

„No dikh imar kecivar- duvar," phenel, „mek akana tritovar kereha koda," phenel, „imar som zachalo zapeklo." Phenel: „Imar nane les," phenel, „ča kala posledna korci štar," phenel, „kolestar dživen." A phenel: „Koda sar leske lava, imar," phenel-

MH: Zňičimen.

„Zňičimen hino, pre žobracko paľica džal. Ta," phenel, „kavka tuke de pozoris, hoj na igzistinel pro svetos, kaj tu man te des leske andro vast!"

„Ma dara, mro rakloro, imar na igzistinel pro svetos!"

„Aľe džanes so," phenel, „e daj šikovneder sar tu, probaľinava la daha."

Vičinďa peskera da, ta phenel:

„Mamo, tu sal šikovneder sar o dad," ta phenel, „tu feder kereha. Šunarde, kerav man jekha dijamenčikona angruscake, thoveha pro vast a () džaha kode andre koda foros, a džaha kija le kraľiskeri chaňig. Cirdeha o paňi. A me ajso bľazgos mukava la princezake andr'oblaka, kaj na ela hodno aňi te predikhel. A joj pes čudalinla, hoj khatar koda bľazgos marel. A joj avela dži kija tute kije chaňig a dikhela tuke pro vast. A phučela tutar, hoj khatar iľal koja angrusci. Tu te phenes, hoj tuke podarinďa (pes) tiro dadoro pre pamjatka. A phučela tutar, či na bikenes - ta (phen): ‚Kajsake sar tumen, princeznake na bikenava? Soske te na? Džanav, hoj kamen romeste te džal, bikená tumenge.' Ta te phučela, hoj keci vaše, phenes: ‚Štar korci dijamenčika dukata.' Avla lakero dad, te na des leste andro vast e angrusci, o Del tut te zarakhel! Ča te manges kola štar korci dukata a te phenes leske avka: ‚De štar korci dukata, a me tuke dava angrusci vaš koda,' phenel, ‚hoj sal andal amaro,' phenel, ‚okresis a prindžarav tut,' phenel, ‚ta dav tuke tuňeder.' A te chudes angrusci, avka odej čhives manca andre phuv. A imar tut ma starin ňič, so pes ačhola."

No mište. Avka oja leskeri daj, na, diňa o Del štreda, gejľa andro foros, avel kije chaňig, cirdel paňi, na, te pijel. So o bľazgos mukľa andr'oblaka kola princezake, joj sig denašel pr'oblaka, dikhel:

„Joj," phenel, „t'oda," phenel, „s'oda kola romňate kodoj pro vast?"

Denašel, mišto o čanga na phagerdža, tele schodenca, na, avel kodoj, dikhel, angrusci lake pro vast.

„Ej," phenel, „cetko," phenel, „savi šukar tumen," phenel, „angrusci, khatar tumen iľan?" „Ta," phenel, „dikh arde, man hin kajse phrala," phenel, „podarinďa mange," phenel, „ ta," phenel, „hordinav pro vast."

„Ta na bikenehas mange? Ta džan(es), hoj kamav romeste te džal, ta aven ajsi lačhi, bikenen mange."

Phenel: „Kajsake sar tumen, soske te na bikenás?"

Joj prastanďiľa mindžar vaš o dad:

„Tatik, tatik,“ phenel, „dža,“ phenel, „kaj posledno grajcaris, ta mušines mange koda te cinel! Bo,“ phenel, „sar na cines, murdarav man.“

„No, mri rakľori, man nane ča kola posledňa štar korci! Dikh, hoj meraha andre bokh!“ Phenel: „Sar kada viuživinla amen avri, na chudaha les imar...“

Ča hoj na phenďa lake, hoj so jov ima džanelas, hoj oda koda čhavo hino. Avľa kija koja Romňi:

„No ta, Romňije, keci kames vaš kaja angrusci?“

„Štar korci dijamnečika dukata, kraľina, avka sar tumenge bikenav.“

Phenel le kočišenge:

„No, džan, odvežinen lake kola štar korci dukata.“

Oj iľa tele pal o vast, phenel:

„Kraľina, na kaj te mišlinen, hoj avreske diňomas, ča vaš oda, hoj san kraľis,“ phenel, „andal amaro okresis, ta la tumenge dav.“

Joj iľa, čhiďa - ačhiľa khurmin kola angruscatar. Akana jov pes kerďa puľakoske a chalas. E khurmin. Chudňa te chal, na, a gejľa te čhandel, mišlinďa, hoj čhandela les avri le čhas a jov leske jekh khurminori tel o naj gejľa, kole kraľiske. No sar imar dikhľa, hoj nane pomoca, koda kraľis čhandelas, nane. A jou tel e naj leske sas. Avel avri oda čhavo, ta phenel:

„Kraľina, imar škoda čhandes, imar nasig tuke. Nasig tuke,“ phenel, „bo imar nane tut ňič,“ phenel, „ačhiľal (holo), tuke žadna love, akana me kajso barvalo sar tu salas! Koda barvaľipen, so tute sas, akana ke mande hino!“ Phenel: „Me chulaj som!“ Phenel: „A tuke žobracko paľica te tr- so phenďom tuke, the koda tuke dokazindžom.“

The bizo koda sas. Iľa koja paľica a po žobraňu! The jov the leskeri romňi phirnas po žobraňu.

MH: A e čhaj?

The koja rakľi leskeri.

No avka oj (le kraľiskeri rakľi) varekaj gejľa romeste a koda čhavo romano iľa kola rakľora romňake, kaj lake pejľa pal o berk, hát. Ta diňa peske pro moros te kerel kajso domos, kaj ajci andre oblaki sas, keci andro berš dživesa. Andre koda domos. A pre kačkakero pindro visaľolas. Koda domos. A jov kodej bešelas. A kodoj ňiko našťi dodžalas, bo sar jov džalas, kerďolas mostos, sar e romňi džalas, kerďolas mostos, bo jov džanelas, kana akor, hoj jov visaľola pale. Kamela les te prezradzinel, hát.

No avka so. Jov gejľa pro mačhe, la romňa mukľa khere. Koda čhavo. Ta chudelas le mačhen. Kraľis, na, baro, ta so, vihoda les sas, ta baripnastar gejľa te chudel le mačhen. Pre loďka. A jov, koda phuro, kaj sas perše kraľis, bešľa pre aver loďka a gejľa kija leskero domos. A kavka imar rači, cmota sas, avel kodoj la romňaha, zabarardo, na, žobračka, jov žobrakos, ta tel o vudar chudne te rovel. A jov lake zakazinďa, kaj:

„Savo pro svetos žobrakos te avla, de, so leske patrinel a mi skidel pes a mi džal. Ale te presovel, o Del tut te zarakhel, te les te primines!“ Oda lakero rom phenďa.

A jov avľa- no joj gejľa andro kher, na, mindžar diňa len te chal te pijel, kole žobraken, love len diňa:

„No,“ phenel, „ale skiden tumen, džan. Bo,“ phenel, „kadaj na šmejinen t‘ačhon, mange o rom zakazindža, kaj me kadaj na šmejinav ňikas te priminel.“

A jov chudňa:

„Kaj džaha akana,“ avka phenel, phenel „tašľuvaha kadaj darekaj andro moros, na ela,“ phenel, „tumenge pharo?“ phenel. „Amen dara(n) tele te soamen phure ľudos.“

„A so,“ phenel, „ta sostar daran?“

No avka so, joj imar phenel: „Ta so ela, ta ela,“ phenel, „mi soven.“ Koja leskeri romňi. Pharo pes lake dičhiľa, no a mukľa len. Phenel: „Na džanav, so phenla o rom.“

Avka so, sar ačhile, o rom doavľa khere, chaľa, na, jon sas andro aver kheroro. The e romňi leske phenel:

„Šun, romeja, phenava tuke vareso.“

„Ta so ajso, miri romňi?“

Phenel:

„Avle kadaj duj žobra- jekh žobrakos la romňaha,“ phenel, „a kamel te sovel dži tosara, imar cmota, rat,“ phenel, „diňom len te chal, te pijel, love len diňom, tradavas len, chudne te rovel,“ phenel, „hoj džana, previsaľona darekaj a,“ phenel, „tašľona andro moros. Ta kaj dži tosara len te presovas kadaj.“

„No,“ phenel, „sar kames, ker, ale bajineha,“ lake phenďa. „Bajineha vaš kada, so kames tu te dokazinel.“

No diňa o Del e rat, na, gejle te sovel, ta jon sovnas andre kuchňa, kola duj džene a jov la romňaha andro angluno kher. No ta joj akana sar aha man pro

vudar skľenčina. Ta the odoj sas čisto skľenčňiko vudar - diňa o Del rat, džalas te pašľol, jou pašľiľa, bo strapimen sas, a joj pes čhiďa tele. Akana joj pes uchanlas, la sas kham a čhon pro koľin. A jov uščiľa koda žobrakos a dikhel. Pre late. Ta le šereha kavka kivinel, na. Hoj bari princeza, hoj o kham lake švicinel, o čhon. No avka so, pašľile pale, kerde pen, hoj soven, diňa o Del tosara. Ušťen opre, ta chale frištikos. Joj len diňa love:

„No," phenel, „skiden tumen a džan."

Kada žobrakos chudňa pes leske te mangel:

„Dikh arde," phenel, „me mek ňigda mačhen na dikhľom." Phenel: „Le man tuha pre loďka. Mačhenge." Phenel: „Pomožiná tuke," phenel, „te cirdel le mačhen avri. Ča le man tuha."

A jov phenel:

„Našťi," phenel, „so tu mange šaj pomožines?"

„Dikheha," phenel, „me tuke pre bari pomoc avava."

Leske. A phenel:

„Phenav tuke ajso lav," phenel, „kaj mek ňigda na šunďal."

No o čhavo sas zvedavo, koda Rom, hoj so leske kamel te phenel. No akana iľa les, thoďa andre loďka a džalas. No avle pre jepaš moros, no ta šun, phenel, phen mange perše koda lav, so kamľal mange te phenel! Avka džaha dureder."

Ta phenel:

„The darav man tuke te phenel." Phenel: „The lačho the plano," koda žobrakos.

„Šunarde," phenel, „či imar ela lačho či plano, te man anďal pre koda drom, mušines te phenel. Bo," phenel, „me tut na mukava, kaj bi kole lavoreskero te obačhol." Phenel: „Mušines mange avri te phenel!"

„Ta mi jel, te džanehas so," phenel, „suťom tra romňaha. Bo me som koda kraľis, kaj tu man vikoristinďal avri!" leske. A phenel: „Me som mek kajso vitejzis, sar the somas! A me suťom tra romňaha!"

Akana o čhavo dikhel pre leste:

„Ta paťava tuke, te pheneha mange, hoj so la hin!"

Avka jov phenel:

„So la hin?" phenel, „kham pro šero a čhon pro koľin."

Sar šunďa, iľa, navracinďa e loďka pale koda Rom, avel khere. O žobrakos la romňaha skidňa pes, takoj gejľa het. No akana jov pes urdža a e romňi lestar phučel:

„Ta kaj džas, roma?“

„Hmmm! Ma starin tut ňič,“ phenel, „maj avava pale!“

Bešča pre loďka, gejľa o Rom. Kaj gejľa, kaj na, avľa andre aver štatos, gejľa kija jekh kraľis, kerďa pes običajnoneske a prihlašinďa pes pro dešuduj berš kijo slugadža. Jov, koda čhavo. No akana sar slugadžis, na, sogalinel jekh berš, duj berš, e romňi dikhel, jov nane khere. Ta joj pes akana čudalinlas, kaj jov pes thodža? So pes ačhiľa? Vaš soske jov gejľa het? Hoj joj les ňič na kerďa, jov gejľa het! A e romňi pes dodžanľa! Akana joj pes skidňa, šukar urdža pes andro muršikane renti, gejľa pintňe andre koda foros sar the jov. Koja leskeri romňi. A dodžanľa pes, hoj jov slugadžis hino. Kodej. Ta tel- tel o ochto berš, jov sas četaris, gejľa joj, prihlašinďa pes tiž pro dešuduj berš.

MH: Sar murš.

Sar murš.

No aľe jon na džanenas, hoj džuvľi. A joj imar kapitanos sas! Akana sar sogalinenas, na, jekhetane, so kerďa? Iľa peskere romes puceriske. Sogalinlas avka sar kana, oda čisťinlas leske o renti, savoro. Ta pašľonas andre jekh cimra, na, kada četaris u kada kapitanos. Ta phenel:

„Tajsa renti mange te vibiglines, () he te vičisťines, bo,“ phenel, „džaha pre zabava, aveha the tu manca.“ Peskere romeske takoj.

Akana, na, diňa o Del oda sobota, lel o renti, jov chudel te čisťinel a džanes, hoj murš na vičisťinla kavka sar džuvľi, na? Furt minďar te čisťinel a joj dikhel kavka, phenel:

„Che,“ phenel, „lačho puceris sal, aľe e šťetka tuke na pasinel andro vast! Kavka sal te čisťinel!“ a iľa andro vast, tris pras raz dva vičisťinďa o renti. Korkori. Mek the leske vičisťinďa, peskere romeske!

Ta jov pes čudalinlas, phenel:

„Dikh, kapitanos,“ phenel, „no a le četariske o renti čisťinel!“

Urde pes opre, akana džan soduj džene pre zabava. Ta bešte duj džene, phenel, t‘arakhahas amenge- joj leske phenďa:

„Dikhahas amenge darese piraňen,“ phenel, „šukare rakľijen!“ Leskeri romňi peskere romeske.

„Ta možno oda ajse n‘arakhaha.“

Akana jov džal te khelel jekha rakľaha, the joj te khelel. Khelen. Phenel:

„Na pačisaľol pes mange!“

Lakero rom phenel:

„Džanes so? No ča skušinas amen duj murša. Sar džala amenge.“

Ta chudňa joj les, akana jon duj džene. T‘oda až solo lenge kernas. No duj murša khelen, na! A joj džuvľi sas, ča jov na džanelas, hoj – jov kapitanos a jov četaris. Ta jov pes‘gejľa maškar o običajna slugadža, ta o slugadža:

„Sar oda, hoj tuha avka khelel o kapitanos? Te pijel tuke cinel, sar až te khelel tuha gejľa,“ phenel.

Ta phenel:

„Matoro hino,“ phenel, „džanes so,“ phenel, „ jov mange až o renti čisťinel!“

„O kapitanos tuke o renti?!“ ta chudne lestar te asal! Ta phenen: „Tuke o kapitanos...“

„Te na paťas,“ phenel, „skutečňe mange o renti čisťinlas.“

Ta asanas lestar. Phenel:

„Mek ňigda koda na dikhľam, kaj,“ phenel, „četariskro kapitanos te čisťinel o renti!“

No aľe sar imar pal e zabava avle khere, imar lenge džalas posledňo berš avri kijo civilis, na, visugalinde, joj andro civilis, the jov andro civilis džan. Ta le kufrikenca imar kije mašina džal. Ta phenel kada o kapitanos:

„Našťi avehas ke mande pre navšťeva?“

A joj, e kleja, sar džalas, ta tel o schodi thodža. Imar pro vudara až mochos sas, ta dešuduj berš sogalinde, the jekh the aver! Ta phenel:

„Dikh arde,“ phenel, „man nane, kaj te džal,“ kada čhavo lake phenďa. Phenel: „Miri romňi imar abo dživel abo na.“

No a phenel:

„Save problemi tut sas? Soske tut prihlašinďal pro dešuduj berš?“

Ta phenel:

„Sas man ajsi romňi, so andro svetos, andro vilagos (hana) lake na sas. Aľe,“ phenel, „me somas,“ phenel, „kraľis, me mek dži akana kraľis a ňiko na džanel. A,“ phenel, „me gejľom,“ a phenel, „jekhe kraľiske avka kerďom, hoj“ phenel, „jov imar pandžto vila kerlas le šerendar. Kaj zmarňinkerlas – a me les vikoristinďom avri,“ phenel, „vibavinďom savoro, koda majetkos leske iľom, mukľom les pre žobracko paľica. A jov avľa dži pal mande dži pro moros, kaj diňom koja vila te kerel. Odoj sovlas a phendža, hoj suča mira romňaha. A phučľom

lestar, hoj so la sas pro šero, savoro - mira romňa sas čhon pro koľin a kham pro šero. A jov mange phendža avri!“

A joj leske phenel:

„Ta mek ča pre ajci dilino sal?“ Ta phenel: „Te sovlas andre kuchňa, joj andre angluno kher pes uchanlas a jov dikhľa. Ta šaj tuke šmelo phendža, bo dikhľa, bo skutečňe dikhľa, bo pes uchanlas a čhiďa pes tele, ta dikhľa. Aľe te sovel laha na suča!“

Joj (tak) otazka leske diňa pre koda! Avka jov - o apsa leske andal o jakha, phenel:

„Skutečňe,“ phenel, „kavka hin, sar phenďal!“

MH: ()

Hát.

No phenel:

„Kaj me akana džava?“

„No ta ňič, aveha manca!“ Phenel: „Nane tut kaj te džal, aveha manca.“

No iľa o listkos the leske the peske, aven.

MH: ()

Hát.

Doavle – aven kodi kija koda moros, ta jov ča dikhel, na, hoj kodi kija koda vila aven, kaj jov diňa te kerel! A mindžar ačhiľa o mostos! Džan pal o mostos, ta phenel leskeri romňi:

„Ta dikh. Perše tu man vičinďal pre našťeva, avľom tuha,“ phenel, „dikh až o mochos pro vudara,“ phenlas, „zabariľa.“ No a phenel: „Ko kerla amenge hosťina? No avas, aspoň dikheha, sar andro khera.“

O vudar zarimen, phenel:

„Aľe na džanav akana, kaj e kleja thoďom.“

A jov (odcirdľa):

„Oda na džanes, sar romňi zvikos, tel o schodi.“ Bo joj thoďa takoj.

Iľa, thoďa o vast, iľa telal o schodi e kleja. Phundraďa koja vila, na, džal andre. Avel andre:

„No dikhes,“ phenel, „sa smutno.“

(Joj) zakľapkinel le vastenca, keci oblaki sas, ajci hudbi bašavenas! Sar zaklapkinďa koja rakľi. Akana jou dikhel pre late. Na. Dikhel pre late, phenel:

„Ta sar oda, hoj kavka kerďal tu?“

Phenel:

„Dikhes. Koda hlasos, so zakľapkinďom. Andre calo oblaki o hudbi bašaven. Aľe dikh ade," phenel, „mek oda the koda te doka-" zamachinďa le vasteha, koja leskeri romňi, pro skamin, so ča leskero ilo zažadinďahas, koda sas! No, pohosťinde pen.

„Ta dikh, kada posledňo poharis pijav tuha." Leskri. „A imar sogalinďom mire dešuduj berš avri, ta dikh, na džava khere sar slugadžis, aľe džava khere sar civilis. Te pes tuke koda slugadžika renti privisaľola, te kames, dav tuke len."

No ta phenel: „Te deha, lava."

Iľa, čhiďa e bľuza tele, e cholov tele, e čapka pro šero lake. Andro gad. A joj leske imar meňisaľolas andro jakha. Meňisaľolas leske andro jakha. Ta joj phenel:

„Kames the e čapka?.."

Ta jov phenel:

„Ta te deha?"

Lel tele e čapka, zašvicinel o kham, mindžar jov menglisaľiľa. Koda raklo.

„Joj," phenel, „mri kedvešno romňori!" phenel, „až akana e parsuna chudňal pale, sar iľal tu..."

O bala minďar peren lake das pro duj metri! Pre phuv. Minďar chuťiľa kija late a čumidel la. Ta phenel:

„Kavka dikhes, mri romňori, hoj," phenel, „sogalinďam duj džene jekhetane avri, tu dešuduj berš, me dešuduj berš, aľe imar dživaha () švetos švetoha avla."

Te na mule, dživel dži adaďives.